

Een levendige bedoening

©WERNER ERO

De Audio Show iEar' in Tilburg, georganiseerd door de gelijknamige winkels, is uitgegroeid tot de grootste beurs voor audio en video in de Benelux. Ook dit jaar was het een levendige bedoening, met meer dan 5.000 bezoekers die in het Willem II-stadion kwamen kijken en luisteren naar het nieuws op vlak van het betere beeld en geluid. Daarbij waren ook een aantal primeurs.

Vergeleken met de XFI eerder in de herfst hangt er een opvallend andere sfeer bij de Audio Show iEar'. Voor een deel komt dat omdat het een event is met een heel brede appeal, wat je merkt aan het aanwezige publiek. Dat is wat gevarieerder dan op een 'echte' hifi-show met voornamelijk premiummerken. High-end audio is er ook op de iEar'-show - denk aan Vivid en Mola Mola - maar de nadruk ligt toch iets meer op bereikbare kwaliteitsproducten. Die toegankelijke insteek verklaart wellicht waarom er op de zaterdag en zondag duizenden bezoekers over de vloer kwamen. We hebben er een heel aantal van ontmoet, want Music Emotion was uiteraard ook

aanwezig met een eigen stand. Op de show kon je ook veel deals doen. We zagen bijvoorbeeld veel mensen met een gunstig geprijsde AudioQuest Niagara naar huis gaan, misschien wel dankzij de uitleg van AQ-ingenieur Garth Powell. Maar bovenal bleek de Audio Show iEar' 2018 een uitstekende gelegenheid om vele primeurs te ontdekken en een aantal bekenden te herontdekken. Dit zijn de highlights!

KEF trekt de aandacht

Als er één merk in de kijker liep op de show in Tilburg, dan was het wel KEF. De Britten uit Maidstone hadden veel te tonen en brachten daarom zowel

merkambassadeur Johan Coorg en marketingdirecteur Michael Johnson mee. In een grote zaal beneden trok KEF massa's volk met een meeslepende demo van de fraaie KEF R11 (zie eveneens in deze uitgave), het vlaggenschip van de vernieuwde R-reeks, afwisselend met een optreden van de getalenteerde pianiste Iris Hond. De nieuwe R-generatie bewees een enorme upgrade te zijn ten opzichte van de vorige R's, daarbij goed geholpen door de oppermachtige Hegel H590. Ook fraai is de nieuwe houtkleurige afwerking met passende drivers. Een verdieping hoger was er minstens evenveel aandacht voor Coorg, die met zijn geïnspireerde play-

©WERNER ERO

IRIS HOND ©WERNER ERO

KEF ©WERNER ERO

DALI

MARANTZ

DIMEX ©WERNER ERO

lists veel mensen wist te verleiden. De KEF-merkambassadeur speelde ook op R-speakers, meer bepaald de R5. Maar hij wilde vooral spreken over de nieuwe LSX, een geslaagde compactere versie van de succesvolle LS50 Wireless. Niet enkel kleiner; de LSX is ook beschikbaar in trendy kleurversies afgewerkt met een stof van Kvadrat en het ontvangt binnenkort een update voor AirPlay 2. Ook niet onbelangrijk voor moderne huiskamers: de kabel tussen de twee LSX-speakers is optioneel. De prijs van 1.199 euro per set is ook een stuk lager dan de LS50W.

Waar is de subwoofer?

De grote interesse in de LSX past in een ruimere trend die ook elders op de iEar'-show heel zichtbaar is: actieve speakers. Hoewel speakers met ingebouwde versterking al jaren bestaan, worden ze nu opeens veel populairder. Wellicht wel omdat ze nu meteen ook met streaming worden uitgerust - en je dus niets extra aan apparatuur nodig hebt om naar

muziek te luisteren. Gewoon verbinden met je netwerk en je kunt streamen. Bovendien slagen fabrikanten erin om uit compacte behuizingen zeer volle full-range weergave te persen, onder meer door verfijnde DSP-technieken. Maar een digital sound processor hebben ze niet nodig bij ELAC. Importeur Servi-Q mocht heel het weekend de vraag 'waar is de subwoofer?' beantwoorden dankzij een indrukwekkend spelende set kleine Navis ARB-51 -boekenplankspeakers (999 euro/stuk). Nu zijn dit actieve speakers die heel uitzonderlijk geen DSP bevatten, maar wel een analoge filter. Het Duitse merk blijft een grote fan van Roon, en toonde in primeur de Discovery Connect DS-C101, een dubbele Roon Endpoint voor een zeer redelijke 449 euro. Ook het vergapen waard bij ELAC waren de slanke Vela-speakers.

Grote believer

DALI is nog zo'n grote believer in actieve speakers, hoorden we van salesma-

nager Thomas Knudsen, en daarom was er ook een mooi hoekje voorzien voor de Callisto C2 en C6. Maar DALI Benelux had nog veel meer te vertellen, want recent heeft ook zij bijzonder veel gelanceerd. Een grote update voor de draadloze Bluesound-luidsprekers bijvoorbeeld en natuurlijk ook de presentatie van de stijlvolle DALI Oberon (een test van de Oberon 7 lees je verderop in het blad). Wie na Iris Hond nog hongerde naar livemuziek kwam hier ook meer dan een klein beetje aan zijn trekken. Muzikant en componist John van der Veer entertainde een viertal keer per dag met een zeer geslaagde set.

(Wereld)primeurs

In het weekend van iEar' vindt in Warschau een show plaats die internationaal steeds groter wordt, waardoor het stilaan een tegenhanger wordt voor High End München. Dat dwong grote namen uit de audiowereld tot moeilijke keuzes. Zo kon Ken Ishiwata van Marantz niet in

KEF LSX

DYNAUDIO ©WERNER ERO

CANTON ©WERNER ERO

©WERNER ERO

Tilburg zijn omdat zijn KI Ruby-toestellen ook in Polen een headliner waren (terwijl ze in Nederland en België al uitvoerig bij dealers aanwezig zijn). Sound United (Marantz en Denon) compenseerde Ishiwata's afwezigheid door een luistersessies met de KI Ruby's gegeven door Oliver Kriete en een machtige demo van de AVC-X8500 en de Definitive Technology BP-9000-speakers, met de nodige backup van een popcornmachine die de aanwezigen van lekker snoepgoed voorzag - en ook voor een angstig moment toen het ding het rookalarm deed afgaan.

Toch wist de show in Tilburg een heel aantal primeurs binnen te halen. De echte wereldprimeur was voor Dynaudio. Pas in februari op de markt, maar nu al te horen was de Evoke. Deze nieuwe lijn luidsprekers (prijs vanaf 1.499 euro per set) trok veel aandacht, in het bijzonder de demonstratie van de Evoke 10 boekenplankspeaker die veel mensen paf deed staan dankzij een extreem strakke weergave van elektronische muziek. FWD vond het zelfs zo indrukwekkend dat ze deze opstelling de prijs van beste demonstratie op iEar' gaven. Bij DALI lag de nadruk voornamelijk op Callisto en de nieuwe BlueSound 2i-lijn, maar in alle stilte stond er in een hoekje een mooie primeur te blinken: de NAD C 658. Het toestel is nog niet helemaal winkelklaar, maar ziet er bijzonder interessant uit. Waarom? De volledige naam, NAD C 658 BluOs Streaming DAC,

verklapt het al een beetje. NAD noemt het wat gekschierend een PowerNode in hifi-verpakking, maar het is eigenlijk een combinatie van een streamer, DAC en voorversterker. Wat wij boeiend vinden is dat het toestel ook een 2-kanaalsversie van Dirac bevat, wat sowieso zeldzaam is maar in het prijssegment van 1.500-2.000 euro al helemaal.

Een andere primeur die heel subtiel aanwezig was vonden we bij Savor Audio. Iedereen keek naar de opstelling met McIntosh C 52-voorversterker en MC 611-monoblokken en de heel luxe Sonus faber Amati Tradition (12.999 euro per stuk), maar ons oog viel op de gloednieuwe Gravis I- en II-subwoofer van het Italiaanse merk (849 en 1.249 euro). Een mooie aanvulling voor een surroundset gebouwd met de betaalbare Sonetto-luidsprekerfamilie, denken we dan. Sonetto was op de stand overigens helemaal volledig uitgesteld, inclusief de sierlijke Sonetto Center II (1.800 euro). Een andere Sonus faber-primeur vonden we in de gang: de wel heel knap afgewerkte Amator III (5000 euro per stuk), met een basis uit marmer en een houten behuizing die met veel vakmanschap was geconstrueerd.

Ongewone luidspreker

We hebben een voorliefde voor VU-meters. Voor gelijkgestemden was er dan maar één bestemming op iEar': de stand van Yamaha. Het was zeker de moeite waard, want het

merk had de gloednieuwe gebalanceerde M-5000-versterker mee, deel van het nieuwe offensief van Yamaha op de high-end. Ook present: de nieuwe VINYL500-streaming platen-speler. Visueel het tegenoverstelde van de M-5000 vond je bij importeur Dimex. We zagen veel volk naar hun ruimte trekken om de high-end Cambridge Audio Edge-versterkers (Edge A-voorversterker en W-eindtrap) en de NQ-netwerkspeler/voorversterker gedemonstreerd zien op Scansonic-luidsprekers. De meest ongewone luidsprekers vond je hier ook: de heel platte Diptyque's die een dubbel magneetsysteem inzetten om een membraan aan het bewegen te krijgen. Ze doen wat denken aan Magnepans en produceren een geluid dat volledig in de lucht zweeft. Mooi.

Opvallend

Verschillende merken hadden meerdere ruimtes op iEar'. Bowers & Wilkins bijvoorbeeld, die boven in het stadion paradeerde met de 600- en 700-reeks luidsprekers en ook heel trots de high-end Philips OLED+ 903-tv toonde waarvoor het Britse merk de audio ontwikkelde. Beneden trok Bowers & Wilkins alle registers open, want daar kon je opnieuw ontdekken waarom de 800-reeks geldt als een benchmark qua luidsprekers.

De 800-reeks kreeg wel stevige concurrentie van de burens, want voor iEar'

©WERNER ERO

BOWERS & WILKINS ©WERNER ERO

VIVID ©WERNER ERO

SENNHEISER

hadden Naim en Dynaudio de handen in elkaar geslagen om samen een demokamer te vullen met een Naim ND 555 als bron voor een gloednieuwe Confidence-set. Het woordje uitleg van Dynaudio-directeur Roland Hoffman vooraf maakte het helemaal boeiend. Naim bezette boven nog een kamer, waar het onder grote belangstelling de Naim Uniti-versterkers en de nieuwe Naim ND-netwerkspelers aan bod kwamen.

Over meeslepende uitleg gesproken: daarvoor moest je bij Laurence Dickie zijn, de übervriendelijke ontwerper van Vivid Audio die in een ver verleden de Nautilus van Bowers & Wilkins bedacht. Hij was naar de stand van importeur Terrason gekomen om de nieuwe en naar Vivid-normen minder extreem gevormde Kaya-speakers te presenteren. Wie bleef luisteren, kon ook genieten van de zuiverheid van de Mola Mola Tambaqui - een gloednieuwe discrete DAC, wederom ontworpen door Bruno Putzeys. Eigenlijk gaat het hier om de DAC uit de Maku-versterker die nu afzonderlijk is gemaakt voor combinatie met monoblokken.

Een mooie klank en elegant design stond centraal bij Focal. Voor iEar' bracht importeur Smart Audio de N°3 van Kanta mee, de grootste vloerstaander van de reeks. Kanta biedt heel wat van de charme van de luxe Sopra- en Utopia-lijnen, met een eigen insteek. Je kunt de speaker in veel knappe combinaties krijgen, waaronder een mooie taupé-editie. De Kanta's werden voor de gelegenheid aange-

dreven door de Micromega M-One M150. Interessant nieuws in de marge: binnenkort krijgt de M-One een update voor Qobuz.

Mooie eyecatcher

Niet elke demo spitste zich toe op de ultieme high-end. Bij Fyne Audio, een nieuw merk uit Schotland, stonden de F500's van 349 euro per stuk opgesteld. iEar' was ook voor Q Acoustics het uitgelezen moment om iedereen te laten horen wat zijn bejubelde 3050i (399 euro per stuk) allemaal kon. Afgaande op het aantal bezoekers in de Armour Home-kamer is dat wel gelukt. Iets hoger in de markt zitten Primare-versterkers, die op geslaagde wijze een mooi Scandinavisch design, een warme klank en Chromecast-compatibiliteit combineren. Dat laatste opent de deur naar nieuwe dingen, zoals de op iEar' getoonde aansturing per stem via Google Assistant.

Enorm veel draaitafels waren er niet op de show, relatief gezien dan. Pro-Ject nam strategisch plaats dicht bij het restaurant, en had een mooie eyecatcher in de vorm van een gele Beatles-draaitafel in de vorm van de Yellow Submarine. Het Oostenrijkse bedrijf houdt van aparte speciale edities, maar deze is toch wel de overtreffende trap. Goed nieuws ook voor wie Duitse kwaliteit zoekt: sinds kort verdeelt importeur Quad-raad de Perpetuum Ebner-draaitafels in onze regio. Het geveerde subchassisysteem

maakt deze spelers wel heel bijzonder. Maar het werd nog moeilijk kiezen voor bezoekers, want ook Transrotor, McIntosh en Acoustic Signature waren present met betere platenspelers.

Head-fi

Net zoals op XFI was er opvallend veel te doen qua koptelefoons en bijhorende DAC's en versterkers op iEar'. Een kleine primeur was de aanwezigheid van de Elegia, Focals eerste gesloten koptelefoon. De publieksfavoriet was echter de HD 820 van Sennheiser, een gesloten versie van de HD 800 die we recent onder de loep namen. Wie echt veel verschillende modellen wou uitproberen moest bij Dune Blue en Terrason zijn. Bij die laatste stond nagenoeg het hele Audeze-assortiment probeerbaar opgesteld, bij Dune Blue kon je aan de slag met heel wat topmodellen van HiFiMan, Final Audio en - natuurlijk - de Emphyrean van Meze Audio. Helaas hadden wij geen tijd om de echte primeur op deze stand te beluisteren, maar vele bezoekers deden het wél: de Jade II. Niet een planar magnetic-koptelefoon zoals we meestal bij HiFiMan zien, maar wel een elektrostatische hoofdtelefoon en versterker met een prijskaartje van 2.499 euro voor het systeem. En dat is naar elektrostaat-normen helemaal niet zo veel.

Jamie Biesemans

iEAR', WWW.IEAR.NL

LATHAM ©WERNER ERO

AUDIO PHYSIC EN PRIMARE